

Katastrski dohodek kmetijskih in gozdnih zemljišč

Katastrski dohodek je pavšalna ocena tržnega dohodka od dejavnosti kmetijstva in gozdarstva, ki bi ga bilo mogoče doseči s povprečno ravniyo pridelave na kmetijskih in gozdnih zemljiščih v RS glede na njihovo proizvodno sposobnost.

Katastrski dohodek ureja Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka ZUKD-2, Uradni list RS, št. 63/2016:

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7125>

Lestvice so objavljene v Uredbi o določitvi lestvic katastrskega dohodka, pavšalne ocene dohodka na čebelji panj in območjih posebnih režimov za kmetovanje in gospodarjenje z gozdovi za obdobje 2017–2019 v Uradnem listu RS, št. 64/2016:

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=URED7384>

Katastrski dohodek je pavšalna ocena tržnega dohodka

Katastrski dohodek (v nadaljevanju KD) Zakon o ugotavljanju katastrskega dohodka ZUKD-2 opredeljuje kot pavšalno oceno tržnega dohodka od dejavnosti kmetijstva in gozdarstva, ki bi ga bilo mogoče doseči s povprečno ravniyo pridelave na kmetijskih in gozdnih zemljiščih v RS glede na njihovo proizvodno sposobnost. Pavšalno je ocenjen tudi dohodek na čebelji panj. Pridelavi, ki je obdavčena pavšalno na podlagi KD, pravimo **osnovna kmetijska in osnovna gozdarska dejavnost** (v nadaljevanju OKGD). OKGD je lahko prostovoljno obdavčena tudi na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih ali normiranih odhodkov. Tako je potrebno davčno osnovo ugotavljati tudi za tiste kmetijske dejavnosti, ki ne morejo biti obdavčene na podlagi KD (pridelava v rastlinjakih, sadike trajnih rastlin, okrasne rastline, živinoreja na pretežno kupljeni krmi...) in jih je treba na davčnem uradu priglasiti kot **drugo kmetijsko dejavnost**.

Metodologija izračunavanja KD

ZUKD-2 temelji na podatkih o vrednosti proizvodnje za posamezne vrste dejanske rabe kmetijskih zemljišč iz Ekonomskega računa za kmetijstvo (**ERK**) ter gozdnih zemljišč iz Ekonomskega računa za gozdarstvo (**ERG**). V ERK in ERG je upoštevan le tržni prihodek, torej KD ne vključuje sredstev za ukrepe kmetijske politike. **Priznani stroški** za kmetijska zemljišča znašajo **90%** in za gozdna zemljišča **80%**. Ker so metodološko upoštevani vsi stroški razen lastnega dela, je rezultat dohodek in ne dobiček.

KD se izračunava vsaka tri leta na podlagi povprečne vrednosti proizvodnje iz ERK in ERG za preteklih pet let. ZUKD-2 se je začel uporabljati z letom 2017. Predvidena je **postopnost vključevanja KD v davčno osnovo**: leta 2017 le 40 %, 2018 55 %, 2019 75 %, v 100 % deležu šele leta 2020, vendar bo takrat KD že na novo preračunan. Izračuni so enotni za celotno Slovenijo, korekcija je le glede na boniteto kmetijskih in gozdnih zemljišč ter rastiščni koeficient gozda.

Lestvica KD za kmetijska zemljišča

v evrih/ha

Boniteta	Kmetijsko zemljišče, trajne rastline na njivskih površinah, matičnjak, plantaža gozdnega drevja	Vinograd	Hmeljišče	Intenzivni sadovnjak, ostali trajni nasadi	Oljčnik
0-10	17,14	183,95	264,70	909,07	195,68
11-20	42,85	195,45	281,24	965,88	207,90
21-30	68,57	205,80	296,13	1.017,02	218,91
31-40	81,42	215,00	309,37	1.062,47	228,70
41-50	85,71	223,04	320,95	1.102,24	237,26
51-60	89,99	229,94	330,87	1.136,33	244,59
61-70	94,28	236,84	340,80	1.170,42	251,93
71-80	98,57	242,59	349,07	1.198,83	258,05
81-90	102,85	247,19	355,69	1.221,56	262,94
91-100	107,14	250,64	360,65	1.238,60	266,61

Lestvica KD za gozdna zemljišča glede na rastišni koeficient

Rastišni koeficient	KD v evrih/ha
1	0,20
2-3	6,00
4-5	11,99
6-7	16,99
8-9	19,99
10-11	22,98
12-13	27,98
14-15	33,98
16-17	39,97

Lestvica KD za gozdna zemljišča glede na boniteto

Boniteta	KD v evrih/ha
0-10	5,02
11-20	12,06
21-30	17,08
31-40	20,10
41-50	23,11
51-60	28,13
61-70	40,19
71-80	50,24
81-90	60,29
91-100	80,38

KD za gozdna zemljišča je seštevek KD-ja glede na rastišni koeficient in KD-ja glede na boniteto zemljišča.

Zavezancem za pridelke osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti, za katere se davčna osnova ugotavlja na podlagi katastrskega dohodka in obenem niso identificirani za namene DDV, pri prodaji končnim potrošnikom **ni potrebno izdajati računov**. Upravičencem do pavšalnega nadomestila DDV račun praviloma v njihovem imenu izdajo kupci.

Kmečko gospodinjstvo in zavezanci za dohodnino iz OKGD

Zakon o dohodnini ZDoh-2 opredeljuje **kmečko gospodinjstvo za davčne namene**. To je skupnost ene ali več fizičnih oseb, članov enega ali več gospodinjstev, ki so na dan 30. junija stalno ali začasno prijavljene na istem naslovu, niso najeta delovna sila, njihov skupni dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti pa znaša najmanj 200 evrov.

Zavezanci za dohodnino iz OKGD so člani kmečkega gospodinjstva, ki so na dan 30. junija vpisani v zemljiški knjigi oziroma zemljiškem katastru kot lastniki, zakupniki ali imetniki pravice do uporabe kmetijskega ali gozdnega zemljišča na podlagi drugega pravnega naslova, ali so lastniki ali uporabniki čebeljih panjev, ali so jim izplačana sredstva za ukrepe kmetijske politike.

Kaj se všteva med dohodke iz OKGD?

- **KD**, kamor sodi tudi **KD oljčnika** (edino oljčno olje je obravnavano kot OKGD),
- **dohodek od proizvodnje vina**, ki se ugotavlja kot KD vinograda in dodatni dvakratnik KD vinograda z boniteto med 51 in 60 (2 krat 229,94 evra/ha krat % postopnega vključevanja, za leto 2018 torej 252,93 evra/ha),
- **dohodek od t.i. posebnih kultur** (več o tem v nadaljevanju), ki se ugotavlja kot dodatni KD v višini 1,3 KD intenzivnega sadovnjaka z boniteto med 51 in 60 (1,3 krat 1.136,33 evra/ha krat % postopnega vključevanja, za leto 2018 torej 812,48 evra/ha),
- pavšalno ocena dohodkov na **čebelji panj** (17 evrov/panj nad 40 panjev),
- obdavčljiva **plačila za ukrepe kmetijske** politike in druga plačila iz naslova državnih pomoči, kot so neposredna plačila (plačilne pravice in živalske premije), sredstva za sofinanciranje zavarovalnih premij...

Za nekatere pravice (uveljavljanje pravice do pavšalnega nadomestila DDV, povrnitev trošarin za goriva za pogon kmetijske in gozdarske mehanizacije) mora seštevek naštetih dohodkov kmečkega gospodinjstva znašati vsaj 200 evrov.

Posebne kulture

Posebne kulture so **zelenjadnice in zelišča v intenzivni pridelavi**, za katero se šteje pridelava ene ali več zelenjadnic oziroma zelišč na isti površini v celotni rastni sezoni posameznega koledarskega leta, **jagode** na njivah, **semena in sadike** poljščin, zelenjadnic in zelišč, ki se pridelujejo **v tleh na prostem ali v tunelih**, in **reja polžev** na njivi.

Tudi posebne kulture so lahko obdavčene kot druga kmetijska dejavnost.

Prijava posebnih kultur poteka v okviru zbirnih (subvencijskih) vlog. AKTRP o površinah posebnih kultur posameznih kmetijskih gospodarstev poroča FURS-u.

Komu se pripišejo dohodki iz OKGD?

- KD se posameznemu zavezancu pripiše za zemljišča, ki jih ima pravico uporabljati (jih ima v lasti, zakupu itd.),
- pavšalna davčna osnova za čebelji panj se pripiše uporabniku panja,
- obdavčljiva plačila za ukrepe kmetijske politike in državnih pomoči, KD od zemljišč izven Slovenije, od pridelave posebnih kultur in od proizvodnje vina se pripišejo članom kmečkega gospodinjstva **v sorazmernem deležu glede na skupno število zavezancev** v kmečkem gospodinjstvu (ne glede na to, kolikšna je višina osnovnega KD posameznega zavezanca).

Znižanje KD zaradi naravnih nesreč od 2007 dalje ni več mogoče, medtem ko ZDoh-2 priznava 19 različnih vrst oprostitev za KD. Prav tako omogoča investicijsko olajšavo v višini 40% vloženih lastnih sredstev.

Akontacija dohodnine od dohodkov OKGD znaša 10 % od KD, če je ta višji od 10 % povprečne plače in 10 % od obdavčljivih subvencij, če je posamično izplačilo nad 200 evrov.

Ali je ugotavljanje dohodkov na podlagi KD za kmetije vedno najugodnejše?

Za večino kmetij ostaja ta način najugodnejši in je tudi administrativno nezahteven. Vendar to ne drži vedno. Glede najprimernejšega načina ugotavljanja dohodkov se lahko posvetujete s svojim kmetijskim svetovalcem, ki vam bo izdelal primerjavo med različnimi možnostmi.